

Briuselis, 2017 12 06
COM(2017) 823 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ
TARYBAI, TARYBAI IR EUROPOS CENTRINIAM BANKUI**

EUROPOS EKONOMIKOS IR FINANSŲ MINISTRAS

1. IVADAS

Pranešime apie Sąjungos padėtį 2017 m. ir kartu su juo pateiktame ketinimų rašte Pirmininkas J.-C. Junckeris paminėjo galimybę įsteigti Europos ekonomikos ir finansų ministro pareigybę¹.

Jis sakė: „*Ekonomikos ir finansų ministro pareigas turėtų eiti už ekonomikos ir finansų reikalus atsakingas Komisijos narys, idealiau atveju – ir pirmininko pavaduotojas. Jis taip pat turėtų pirmininkauti Euro grupei.*“ Šiuo komunikatu tas pareiškimas išplėtojamas. Rengiant komunikatą pasinaudota diskusijose apie dokumentą dėl ekonominės ir pinigų sąjungos ateities² išsakytomis mintimis. Komunikate svarstomi tolesni praktiniai žingsniai ir atsižvelgiama į Penkių pirmininkų pranešimo³, Europos Parlamento⁴ ir 2011 m. spalio mėn. euro zonos aukščiausiojo lygio susitikimo⁵, kuriame valstybių ir vyriausybių vadovai jau svarstė galimybę įsteigti nuolatinio Euro grupės pirmininko pareigybę, idėjas.

Dabartinė ekonominės ir pinigų sąjungos struktūra iš esmės sudėtinga. Palyginti su pinigų politika, kuri euro zonos valstybėms narėms suvienodinta ir piliečių lengvai atpažįstama, ekonominę politiką iš esmės vykdo valstybės narės atskirai, o koordinavimo veiklą ES ir euro zonos lygmeniu vykdo daug subjektų. Atitinkamos institucijos – ES institucijos ir keli tarpvyriausbiniai organai – laikui bėgant palaipsniui keitėsi. Tie organai turi savo pirmininkaujančius asmenis arba pirmininkus, yra susikūrę savo atskaitomybės sistemas ir dirba pagal skirtingas ir kartais besidubliuojančias teises sistemas. Todėl sprendimų priėmimo procesai tapo sudėtingi ir dažnai būdavo kritikuojami už tai, kad nėra pakankamai aiškūs ir racionalūs. Be to, norėdami nuosekliai taikyti ES politiką ir priemones, subjektai turi įdėti daug koordinavimo pastangų.

Kaip pabrėžta Penkių pirmininkų pranešime, esminiai elementai siekiant sukurti ekonominę ir pinigų sąjungą yra veiksmingas valdymas ir tolesnis demokratinės atskaitomybės stiprinimas. Sukūrus Europos ekonomikos ir finansų ministro pareigybę būtų žengtas dar vienas svarbus žingsnis šia linkme. Ministro pareigybė sujungtų esamas ES lygmens funkcijas ir susietų glaudžiai susijusias politikos priemones, todėl atsirastų nauja sinergija ir taip pagerėtų bendras ES ekonominės politikos formavimo nuoseklumas ir veiksmingumas. Veikdamas pagal ES teisinę sistemą, ministras taip pat padėtų didinti ES politikos formavimo skaidrumą, atskaitomybę Europos Parlamentui ir sąveiką su nacionalinėmis valdžios institucijomis, nepažeisdamas nacionalinių kompetencijų arba nesikišdamas į reikalus, kuriuos geriausia tvarkyti nacionaliniu lygmeniu.

Pastaraisiais metais Komisijos narių kolegijoje ekonominių klausimų koordinavimas palaipsniui igijo vis didesnę svarbą. J.-C. Junckerio vadovaujamoje Komisijoje pirmininko pavaduotojų vaidmuo, be kita ko, su euru, Europos ekonominės politikos koordinavimo semestru ir socialiniu dialogu susijusiose srityse, tapo dar svarbesnis ir jam priskirta dar daugiau koordinavimo funkcijų. Tai leidžia matyti bendrą įvairių su keliomis atsakomybės sritimis ir joms priskirtomis tarnybomis susijusių aspektų vaizdą.

¹ Komisijos Pirmininko J.-C. Junckerio pranešimas apie Sąjungos padėtį 2017 m., 2017 m. rugsėjo 13 d.

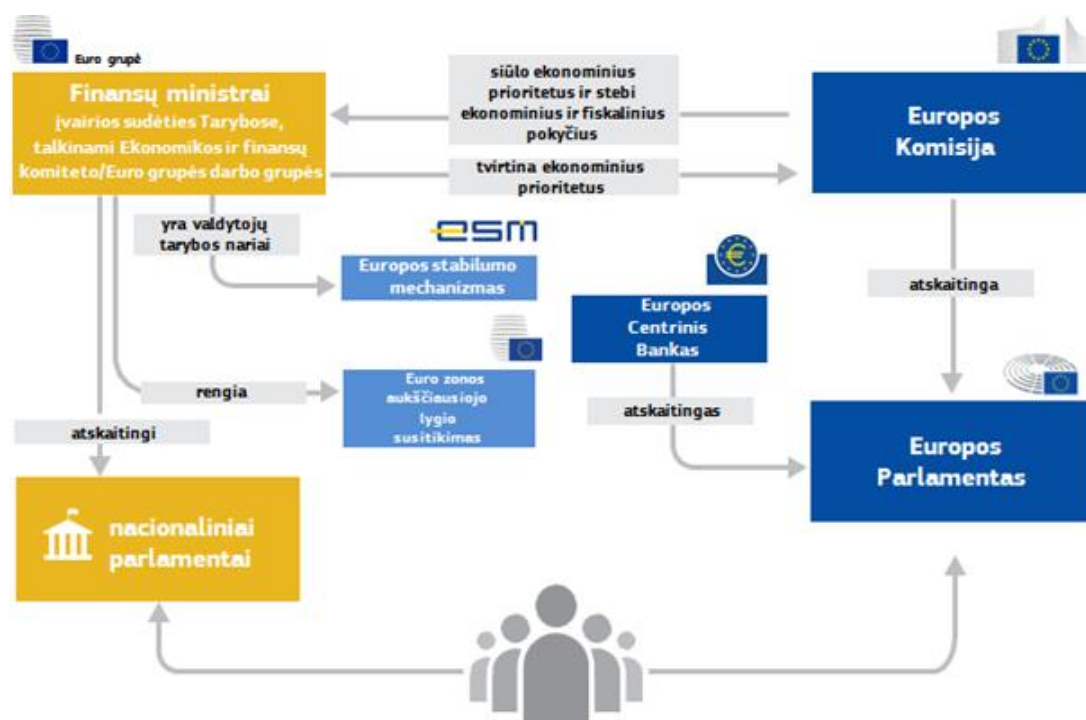
² COM(2017) 291, 2017 m. gegužės 31 d.

³ „Europos ekonominės ir pinigų sąjungos sukūrimas“, Jeano-Claude'o Junckerio pranešimas, parengtas glaudžiai bendradarbiaujant su Donaldu Tuskui, Jeroenu Dijsselbloemu, Mario Draghi'u ir Martinu Schulzu, 2015 m. birželio 22 d.

⁴ 2017 m. vasario 16 d. rezoliucijoje dėl galimų dabartinės Europos Sąjungos institucinės sąrangos pakeitimų ir korekcijų Europos Parlamentas ragino „[Sąjungos] vykdomosios valdžios instituciją sutelkti Komisijoje, kuri atliktų ES finansų ministro vaidmenį“.

⁵ 2011 m. spalio 26 d. euro zonos aukščiausiojo lygio susitikime euro zonos valstybių ar vyriausybių vadovai susitarė dėl dešimt euro zonos valdysenos gerinimo priemonių: susitarta, kad „[b]aigiantis dabartinio pirmininko kadencijai, bus priimtas sprendimas, ar [euro zonos] pirmininkas turėtų būti renkamas iš Euro grupės narių ar turėtų būti nuolatinis pirmininkas, įsikūręs Briuselyje“.

Dabartinis ekonominės ir pinigų sąjungos valdymas yra sudėtingas.

Šaltinis: Europos Komisija

Šiame komunikate Komisija išdėsto, koks vaidmuo galėtų tekti būsimam Europos ekonomikos ir finansų ministrui ekonominės ir pinigų sąjungos valdymo struktūroje. Ji paaiškina pagrindines Europos ekonomikos ir finansų ministro funkcijas, apibūdina institucinę sistemą, kurioje ministras veiktų, ir nurodo galimą šios naujos pareigybės sukūrimo grafiką. Visų pirma, Komisija aprašo, kokia papildoma vertė atsirastų visiškai sujungus už ekonominę ir pinigų sąjungą atsakingo Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Euro grupės pirmininko pareigybės, ir pabrėžia, kad tai jau būtų galima pasiekti taikant galiojančias Sąjungos sutartis.

Galimos galutinės Europos ekonomikos ir finansų ministro atsakomybės sritys

Šaltinis: Europos Komisija

2. EUROPOS EKONOMIKOS IR FINANSŲ MINISTRO FUNKCIJOS: NUOSEKLUMO IR RACIONALUMO UŽTIKRINIMAS

Toliau išvardytos galimos pagrindinės Europos ekonomikos ir finansų ministro funkcijos, kokios jos bus galutiniame etape. Sujungus šias funkcijas ES ekonominės politikos formavimas apskritai taptų nuoseklesnis ir racionalesnis.

Siekti bendrojo ES ir euro zonos ekonomikos intereso ir atstovauti jam pasauliniu lygmeniu

Šiandien viešose diskusijose ir priimant sprendimus visoje Europoje bendram ES ir euro zonos interesui atstovaujama dar nepakankamai. Nors pinigų politika euro zonos lygmeniu centralizuota, biudžeto, mokesčių ir sektorių politikos sritys visos decentralizuotos, atspindi nacionalines kompetencijas ir ypatumus ir savaime neatitinka (ar nebūtinai atitinka) bendrų prioritetų. Europos semestro procese skelbiant rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos pastaraisiais metais pagerėjo euro zonos politikos koordinavimas. Tačiau rekomendacijos įgyvendinimas priklauso nuo valstybių narių kolektyvinio noro, ir norint koordinuoti politikos sritis reikia ES lygmeniu nuolat rodyti kryptį ir vykdyti stebėjimą.

Be to, nors euras tapo viena svarbiausių pasaulio valiutų, atstovavimas eurui pasauliniu mastu dar labai fragmentiškas. Nuo įvedimo euras tapo antra labiausiai naudojama valiuta pasaulyje. Tačiau tarptautinėse finansų įstaigose, tokiose kaip Tarptautinis valiutos fondas, euro zona nėra atstovaujama kaip vienas subjektas. Šiuo metu išorinis ES ir euro zonos ekonominis atstovavimas yra suskaidytas: Komisijai, Europos Centriniam Bankui, Euro grupės pirmininkui ir ES Tarybai pirmininkaujančiai valstybei narei suteikti skirtingi vaidmenys. Taip suskaidžius atstovavimą euro zonos autoritetas dažnai gerokai mažesnis už jos politinį ir ekonominį svorį pasaulyje.

Europos ekonomikos ir finansų ministras galėtų padėti geriau ginti bendrąjį Sąjungos ir euro zonos ekonomikos interesą tiek Sąjungos viduje, tiek pasauliniu mastu. Sukūrus ministro pareigybę, ES institucijos ir įstaigos, valstybės narės ir plačioji visuomenė gautų pagrindinį ES lygmens tarpininką ekonominės, fiskalinės ir finansų politikos srityse. Suprantama, ministrui taip pat būtų pavesta euro išorės atstovavimo funkcija⁶.

Gerinti politikos koordinavimą ir prižiūrėti ekonominių, fiskalinių ir finansinių taisyklių laikymąsi

Ekonominė ir finansų krizė davė stiprų postūmį labiau koordinuoti ekonominę politiką. Europos semstras buvo nuolat tobulinamas siekiant palaikyti reformas ir jų įgyvendinimą. Neseniai sukurta Komisijos Paramos struktūrinėms reformoms tarnyba teikia techninę paramą valstybėms narėms, kad padėtų joms dėti šias pastangas. Prie to prisideda kitos ES lygmens iniciatyvos, skirtos, be kita ko, kovai su jaunimo nedarbu ir mokesčių slėpimu, ir neseniai paskelbtas Europos socialinių teisių ramstis. ES taip pat iš esmės pasistūmėjo link kapitalo rinkų sąjungos ir bankų sąjungos sukūrimo, ir tai turi būti tęsiama. Tačiau reformos valstybėse narėse vis dar įgyvendinamos nevienodai. Be to, praleista progų geriau koordinuoti ir pasimokyti vienoms iš kitų, ir esama nuolatinio poreikio derinti nacionalinius ir ES prioritetus pagal kintančias aplinkybes.

Pasinaudodamas Komisijos kartu su valstybėmis narėmis jau atliktu darbu, Europos ekonomikos ir finansų ministras galėtų padėti toliau gerinti ekonominės politikos koordinavimą

⁶ Taip pat žr. 2015 m. spalio 21 d. Komunikatą dėl darnesnio išorės atstovavimo euro zonai tarptautiniuose forumuose veiksmų plano (COM(2015) 602 *final*) ir 2015 m. spalio 21 d. Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo, kuriuo nustatomos vieningo atstovavimo euro zonai Tarptautiniame valiutos fonde palaipsnio užtikrinimo priemonės (COM(2015) 603 *final*).

ir užtikrinti politikos sričių derėjimą. Palaikydamas glaudų dvišalį ir daugiašalį dialogą su nacionalinėmis valdžios institucijomis ir Europos Parlamentu, ministras galėtų skatinti reformų koordinavimą ir įgyvendinimą valstybėse narėse. Kadangi struktūrinės reformos gali daryti teigiamą papildomą poveikį, ministras ieškotų tinkamiausios ES ir visos euro zonos reformų darbotvarkės ir taip sukurtų papildomą vertę⁷.

Pasisakyti dėl euro zonos fiskalinės politikos tinkamumo remiant Europos Centrinio Banko pinigų politiką

Fiskalinė politika kartu su pinigų politika atlieka svarbų makroekonominės aplinkos stabilizavimo vaidmenį ir sykiu padeda siekti bendresnių fiskalinio tvarumo ir perskirstymo tikslų⁸.

Komisija reguliariai teikia Tarybai rekomendacijas dėl valstybių narių fiskalinės politikos, atsižvelgdama į lankstumą, numatytą galiojančiame ES fiskalinių taisyklių rinkinyje⁹. Pastaraisiais metais Komisija ir Taryba taip pat daugiau dėmesio skyrė bendroms euro zonos fiskalinėms kryptims, atsižvelgdama į bendrą visos euro zonos interesą ir kolektyvinę atsakomybę už ją¹⁰. Tačiau tam, kad tinkamos bendros euro zonos fiskalinės kryptys būtų sėkmingai įgyvendintos, reikia individualaus ir kolektyvinio valstybių narių noro jų laikytis.

Europos ekonomikos ir finansų ministras galėtų padėti nustatyti tinkamą visos euro zonos fiskalinę politiką ir jos siekti. Būdamas Komisijos narys, ministras koordinuotų valstybių narių fiskalinės politikos priežiūrą ir taip užtikrintų, kad būtų pasiektas fiskalinis tvarumas, o Stabilumo ir augimo paktas būtų taikomas traktuojant ekonominius aspektus taip, kaip numatyta taisyklėse. Atliekant šią užduotį, taip pat reikėtų vertinti euro zonos fiskalinių kryptų tinkamumą ir taip padėti rasti pusiausvyrą tarp valstybių narių fiskalinių interesų ir visai euro zonai geriausio sprendimo. Kita užduotis būtų skatinti užtikrinti viešųjų finansų kokybę bei geriausią sandarą ir nacionalinių fiskalinių sistemų veikimą, kad jų poveikis darbo vietų kūrimui ir ekonomikos augimui būtų kuo didesnis. Tam tikslui ministras atsižvelgtų į Europos fiskalinės valdybos¹¹ nuomones ir būtų pagrindinis ES lygmens tarpininkas nacionalinėms fiskalinėms taryboms.

Prižiūrėti, kaip naudojamos ES ir euro zonos biudžeto priemonės, įskaitant reformų rėmimo, makroekonominio stabilizavimo ir konvergencijos priemones

ES biudžetui ir kitoms ES ir euro zonos biudžeto priemonėms jau dabar yra strategiškai svarbios remiant valstybes narių pastangas siekti konvergencijos, ilgalaikio augimo, investicijų ir finansinio stabilumo. Šiuo metu maždaug pusė ES finansavimo pasiekia konkrečius projektus per penkis Europos struktūrinius ir investicijų fondus. Siekiant prisidėti prie bendrų prioritetų, metai iš

⁷ COM(2017) 825 ir COM(2017) 826, 2017 m. gruodžio 6 d.

⁸ Taip pat ir 2017 m. liepos 8 d. G 20 vadovų deklaracijoje pabrėžta, kad, be pinigų ir struktūrinės politikos, reikia individualiai ir kolektyviai naudotis fiskaline politika siekiant tvirto, tvaraus, subalansuoto ir integracinio augimo, kartu stiprinant ekonominį ir finansinį atsparumą.

⁹ COM(2015) 12 *final*, 2015 m. sausio 13 d.

¹⁰ Fiskalinės kryptys paprastai suprantamos kaip kryptys, kurias fiskalinei politikai duoda vyriausybės nuožiūra priimti sprendimai dėl mokesčių ir išlaidų. Jos lemia fiskalinės politikos vaidmenį ekonomikos cikle. Gerai parengta, visų pirma suderinta su reformomis ir parama investicijoms ir padedama būsimos fiskalinio stabilizavimo funkcijos, aktyvesnė fiskalinė politika gali padėti sparčiau per trumpą laiką sumažinti nedarbą ir kartu padidinti vidutinę trukmę (potencialų) ekonomikos augimą euro zonoje. Taip pat žr. COM(2016) 727 *final*, 2016 m. lapkričio 16 d.

¹¹ Valdyba yra nepriklausomas organas, kuris teikia Komisijai patarimus fiskaliniais klausimais, kad viešos diskusijos būtų labiau pagrįstos informacija, o nacionalinė fiskalinė politika – geriau koordinuojama.

metų stiprintos šių fondų sąsajos su Europos semestro prioritetais. ES biudžeto lėšomis remiamus veiksmus papildė įvairios europinės ir euro zonos priemonės ir įstaigos, tokios kaip Europos investicijų bankas ir Europos stabilumo mechanizmas. Tačiau krizė parodė, kad ES viešųjų finansų struktūra ir mastas dar neatitinka visų specifinių euro zonos poreikių. Nors ES ir euro zona pastaraisiais metais padidino skolinimo pajėgumą, potencialas užtikrinti makroekonominį stabilumą ir skatinti konvergenciją vis dar ribotas¹². Žvelgdama į ateitį, šiandien Komisija siūlo keletą naujų biudžeto priemonių, kuriomis siekiama euro zonos stabilumo laikantis Sąjungos sistemos¹³.

Europos ekonomikos ir finansų ministras koordinuotų atitinkamų ES ir euro zonos biudžeto priemonių naudojimą ir siektų didžiausio jų poveikio įgyvendinant bendrus prioritetus. Ministras stengtųsi užtikrinti nuoseklų ir veiksmingą šių priemonių naudojimą ir nuolat siektų sinergijos juos įgyvendinant, glaudžiai bendradarbiaudamas su atsakingais Komisijos nariais ir visų lygmenų viešosiomis institucijomis. Ypač svarbi užduotis – koordinuoti su Investicijų planu Europai susijusį Komisijos darbą¹⁴. Vykdydamas šias funkcijas, ministras taip pat būtų atsakingas už Komisijos santykius su Europos investicijų banku.

3. INSTITUCINIAI ASPEKTAI: DEMOKRATINĖ ATSKAITOMYBĖ IR TEISĖTUMAS

Nauja Europos ekonomikos ir finansų ministro pareigybė gali padėti labiau supaprastinti ES valdymo sistemą ir sustiprinti europinę ekonominės politikos formavimo dimensiją. Tiesą sakant, numatoma dviguba pareigybė – Komisijos narys ir Euro grupės pirmininkas – jau įmanoma pagal dabartines Sutartis. Prie Sutarčių pridėto Protokolo Nr. 14 dėl Euro grupės 2 straipsnyje nurodyta, kad „[v]alstybių narių, kurių valiuta yra euro, ministrai balsų dauguma renka pirmininką dvejų su puse metų kadencijai“¹⁵. Ministras nesudarytų naujos viršnacionalinės biurokratinės pakopos ir neturėtų įtakos nacionalinėms kompetencijoms. ES lygmeniu sujungus dabartines funkcijas ir turimus išteklius, ministro pareigybė padėtų pasiekti sinergiją ir taip padėtų racionalizuoti valdymo sistemą.

Ministras – Komisijos pirmininko pavaduotojas

Atsižvelgus į institucinę Komisijos, kaip bendrojo intereso gynėjos, funkciją, Europos ekonomikos ir finansų ministro pareigas galėtų eiti Komisijos pirmininko pavaduotojas. Tai leistų paskirti aiškiai įgaliotą ir vienintelį visos ES ir euro zonos ekonominių ir fiskalinių interesų atstovą, į kurį, be to, Komisijoje ir kitur būtų kreipiamasi pirmiausiai.

Ministras nurodytų kryptį kelių Komisijos atsakomybės sričių ir tarnybų darbui ir jį koordinuotų. Jis atstovautų Komisijai (be teisės balsuoti) Europos Centrinio Banko valdančiosios

¹² Taip pat žr. Komisijos diskusijoms skirtą dokumentą dėl ES finansų ateities, COM(2017) 358, 2017 m. birželio 28 d.

¹³ COM(2017) 822, 2017 m. gruodžio 6 d.

¹⁴ Europos Komisija kartu su Europos investicijų banku paskelbė Investicijų planą Europai siekdama stimuliuoti privačiojo sektoriaus investicijas Europos ekonomikoje ir šalinti investavimo kliūtis. Jau pasiekti pirmi apčiuopiami rezultatai: iki šiol sutelkta 251 mlrd. EUR investicijų.

¹⁵ Euro grupės ministrams tereikėtų paprasta balsų dauguma pakeisti savo darbo metodus, dėl kurių susitariama neoficialiai. Tuose darbo metoduose šiuo metu numatyta, kad kandidatai į pirmininko pareigas privalo būti nacionaliniai finansų ministrai.

tarybos posėdžiuose, kaip numatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 284 straipsnio 1 dalyje. Jis taip pat būtų atsakingas už ES lygmens socialinį dialogą ir sąveiką su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais.

Ministras – Euro grupei pirmininkaujantis asmuo

Siekiant atsižvelgti į visos euro zonos interesus Europos ekonomikos ir finansų ministras galėtų būti išrinktas Euro grupės pirmininku. Iki šiol Euro grupei pirmininkavo euro zonos valstybės narės finansų ministras. Kaip Euro grupės pirmininkas, ministras išdėstytų plataus pobūdžio politikos kryptį ir bendrą euro zonos strategiją ir dėl jų siektų konsensuso, padėdamas nacionalinių ministrų pozicijas priderinti prie euro zonos ir ES lygmeniu siekiamų bendrų prioritetų ir pasiekti abiejų pusiausvyrą. Ministras taip pat užtikrintų darnų euro zonos aukščiausiojo lygio susitikimų parengimą.

Ilgainiui kitęs Euro grupės ir jos pirmininko vaidmuo

Euro grupė yra neformalus organas, kuriame euro zonos valstybių narių finansų ministrai aptaria su jų bendra atsakomybe susijusius klausimus dėl euro. Pagrindinis jos uždavinys yra užtikrinti glaudų euro zonos valstybių narių ekonominės politikos koordinavimą visapusiškai laikantis pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 121 straipsnį Tarybai suteiktų įgaliojimų.

1997 m. gruodžio 13 d. Europos Vadovų Taryba pritarė, kad būtų sukurta Euro grupė¹⁶. Rezoliucijoje dėl ekonominės politikos koordinavimo ji padarė išvadą, kad „euro zonai priklausančių valstybių narių ministrai gali tarpusavyje neoficialiai susitikti aptarti klausimų, susijusių su konkrečiais įsipareigojimais, kuriuos jie kartu prisiima bendros valiutos atžvilgiu.“ Pirmasis Euro grupės posėdis įvyko 1998 m. birželio 4 d. Pirmaisiais metais Euro grupei pirmininkavo Tarybai rotacijos tvarka pirmininkavusi valstybė narė, išskyrus atvejus, kai Tarybai pirmininkavo euro zonai nepriklausanti valstybė narė – tokiu atveju pirmininkaudavo euro zonos valstybė narė, kuri artimiausiu metu turėjo pirmininkauti Tarybai.

2004 m. rugsėjo 10 d. Euro grupė nusprendė turėti nuolatinį dvejų metų laikotarpį renkamą pirmininką. Neoficialiame ECOFIN tarybos posėdyje Scheveningene (Nyderlandai) pirmuoju nuolatiniu Euro grupės pirmininku išrinktas Jeanas-Claude'as Junckeris.

Protokolas Nr. 14 dėl Euro grupės įsigaliojo kartu su Lisabonos sutartimi 2009 m. gruodžio 1 d. Jame nustatyta, kad valstybių narių, kurių valiuta yra euro, ministrai neformaliai susitinka aptarti klausimų, susijusių su konkrečiais įsipareigojimais, kuriuos jie kartu prisiima bendros valiutos atžvilgiu, ir paprasta balsų dauguma renka pirmininką dvejų su puse metų kadencijai.

Nuo 2008 m. spalio mėn. reguliariai vyksta euro zonos valstybių ar vyriausybių vadovų posėdžiai. 2011 m. spalio 26 d. posėdyje euro zonos valstybių ar vyriausybių vadovai susitarė, kad „[b]aigiantis dabartinio pirmininko kadencijai, bus priimtas sprendimas, ar [euro grupės] pirmininkas turėtų būti renkamas iš Euro grupės narių ar turėtų būti nuolatinis pirmininkas, įsikūręs Briuselyje“. Taip pat susitarta, kad Euro grupės posėdžius rengs Euro grupės darbo grupė, naudodamasi Komisijos teikiama išteklių. Be to, buvo paaiškinta, kad Euro grupės darbo grupei dvejų su puse metų laikotarpį, kurį galima pratęsti, pirmininkaus Briuselyje nuolat dirbantis asmuo, paprastai tuo pačiu metu išrinktas ir Ekonomikos ir finansų komitetui pirmininkaujančiu asmeniu.¹⁷

¹⁶ Europos Vadovų Taryba, Pirmininkaujančios valstybės narės išvados, Liuksemburgas, 1997 m. gruodžio 12–13 d.

¹⁷ 2013 m. gegužės mėn. Prancūzija ir Vokietija taip pat pateikė bendrą dokumentą „Kartu už stipresnę stabilią ir augančią ekonomiką Europą“. Jame pasiūlyta stiprinti euro zonos valdymą „po artimiausių Europos rinkimų. [...] Tai, be kita ko, galėtų būti [...] nuolatinis Euro grupės pirmininkas.“

Euro grupė galėtų susitarti išrinkti ministrą savo pirmininku visai Komisijos kadencijai. Tai būtų suderinama su ministru, kaip bendram interesui atstovaujančio Komisijos nario, pareigomis ir tam nereikėtų peržiūrėti Sutarties¹⁸.

Rengti Euro grupės posėdžius Europos ministrui padėtų nuolatinis Ekonomikos ir finansų komitetui ir (arba) Euro grupės darbo grupei pirmininkaujantis asmuo ir sekretoriatas, pasinaudodami visais turimais ištekliais ir užtikrindami, kad nebūtų sukurta jokių papildomų ar besidubliuojančių struktūrų¹⁹.

Europos valiutos fondo darbą prižiūrintis ministras

Euro grupės pirmininkas šiuo metu pirmininkauja Europos stabilumo mechanizmo valdytojų tarybai. Ši organizacija buvo sukurta per krizę tarpvyriausybiniu susitarimu siekiant per ją teikti paramą finansinių sunkumų patiriančioms valstybėms narėms. Šiandien Komisija siūlo į Sąjungos teisinę sistemą integruoti Europos valiutos fondą, naudojantis Europos stabilumo mechanizmo nuostatomis²⁰.

Kaip Euro grupės pirmininkas, ministras ateityje taip pat pirmininkautų Europos valiutos fondo valdytojų tarybai. Eidamas šias pareigas, ministras būtų neutralus ir subalansuotai atsižvelgtų į Europos valiutos fondo dalininkų interesus.

Atskaitomybė Europos Parlamentui

Komisija atskaitinga Europos Parlamentui. Komisijos nariai taip pat aktyviai bendrauja su Europos Parlamentu ekonomikos ir fiskaliniais klausimais, pavyzdžiui, palaikydami ekonominį dialogą, numatytą pirmojo ir antrojo ekonomikos valdymo dokumentų rinkinių, vadinamųjų dviejų ir šešių dokumentų rinkinių, teisės aktuose²¹. Euro grupė ir Europos stabilumo mechanizmo atstovai bendrauja su Europos Parlamentu savo noru.

Ministras būtų atskaitingas Europos Parlamentui už visus su savo funkcijomis susijusius klausimus ir taip pat būtų pasirengęs dialogui su nacionaliniais parlamentais. Kaip Komisijos kolegijos narys, prieš tvirtinimą ministras turėtų dalyvauti Europos Parlamento klausimuose. Po balsavimo dėl tvirtinimo ministras būtų skiriamas Komisijos kolegijos nariu. Ministras toliau reguliariai palaikytų dialogą su Europos Parlamentu ir nacionaliniais parlamentais. Be to, pasinaudodami esamu euro zonos valstybių narių biudžeto planų projektų tikrinimo procesu, nacionaliniai parlamentai galėtų paprašyti ministro pateikti jiems Komisijos nuomonę dėl atitinkamo biudžeto plano projekto.

¹⁸ Komisija dalyvauja Euro grupės darbe, kaip numatyta Sutarčių protokole Nr. 14. Europos Sąjungos sutarties 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta Komisijos misija – visoje savo veikloje remti bendruosius Sąjungos interesus. Vadinasi, pirminėje Sąjungos teisėje aiškiai parodyta, kad Komisijos nario užduotys ir dalyvavimas Euro grupės darbe nėra nesuderinami.

¹⁹ Euro grupės darbą rengia Euro grupės darbo grupė (EGDG). EGDG ir Ekonomikos ir finansų komitetui nuo 2012 m. pirmininkauja nuolatinis pirmininkas. Taryboje dirbančiam Ekonomikos ir finansų komitetui ir (arba) EGDG pirmininkaujančiam asmeniui padeda darbuotojai, kurių dauguma skirti Komisijos ir dirba jos patalpose. Patirtis parodė, kad toks organizavimas leido pasiekti sinergiją ir yra racionalus. Jį būtų galima toliau tobulinti įsteigus Europos ekonomikos ir finansų ministro pareigybę.

²⁰ COM(2017) 827, 2017 m. gruodžio 6 d.

²¹ Reglamentai (ES) Nr. 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011, 1176/2011, 1177/2011, 472/2013 ir 473/2013.

4. IŠVADOS

Komisija mano, kad Europos ekonomikos ir finansų ministro pareigybė būtų svarbus institucinis pokytis siekiant nuoseklesnio, veiksmingesnio ir atskaitingesnio Europos Sąjungos ekonomikos valdymo.

Ji ragina Europos Parlamentą, Tarybą ir valstybes nares apvarstyti šiame komunikate išdėstytas idėjas, kad vykstant Vadovų darbotvarkėje numatytai diskusijai dėl ekonominės ir pinigų sąjungos ateities šiuo klausimu būtų pasiektas bendras sutarimas.

Laikantis galiojančių Sutarčių, tokią pareigybę galima sukurti palaipsniui tokia tvarka:

- ministro, kaip Komisijos pirmininko pavaduotojo, pareigybę būtų galima sukurti skiriant naujos sudėties Komisiją nuo 2019 m. lapkričio mėn.;
- Euro grupė galėtų susitarti išrinkti ministrą savo pirmininku dviem kadencijoms paeiliui ir taip suderinti ministro kadenciją su Komisijos kadencija.